

Fartyg 2019 – svenska och utländska fartyg i svensk regi

559

Den svenskregistrerade flottan bestod av 559 fartyg.

323

Den svenskregistrerade handelsflottan bestod av 323 fartyg, 5 fartyg fler än föregående år.

236

Specialfartygen i svenskregistrerade flottan var 236 till antalet.

44 %

44 % av svenskregistrerade handelsflottans fartyg var 40 år eller äldre.

2,48 miljoner

Bruttodräktigheten i svenskregistrerade handelsflottan uppgick till 2,48 miljoner.

1,37

Dödvikten i svenskregistrerade handelsflottan uppgick till 1,37 miljoner ton.

5 798 miljoner

Handelsfartyg i svensk regi använde 5 798 miljoner bruttodräktighetsdagar.

1,17 miljoner

1,17 miljoner sjödagar utfördes av ombordanställda på svenskregistrerade handelsflottan.

Not: Alla siffror ovan avser fartyg över 100 brutto.

Statistikens omfattning

Undersökningen omfattar populationen av samtliga svenskregistrerade handels- och specialfartyg, samt när det gäller fartygens användning, utlandsregistrerade fartyg i svensk regi.

Detta är en sammanfattning av statistiken ur: Fartyg 2019 - Statistik 2020:16

Publiceringsdatum: 2020-05-26

Uppgifter korrigerade 2021-05-20: hela texten under stycket *Världshandelsflottan* och två uppgifter under *Knapp ökning av antal anställda*.

Denna statistik ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) och Trafikanalys är statistikansvarig myndighet inom området transporter och kommunikationer. Trafikanalys analyserar och utvärderar svensk transportpolitik och ansvarar för den officiella statistiken.

Begrepp

Bruttodräktighet, eller **brutto**, är ett storleksmått och brukar anges utan enhet. Brutto är $K \times V$, där $K=0,2 + 0,02 \times \log_{10}V$ och V är volymen av fartygets inneslutna utrymmen i kubikmeter.

Dödvikt är ett storleksmått som anges i ton och anger vikten av den last som ett fartyg maximalt kan bära inklusive vikten av fartygsbränsle, färskvatten, proviant och besättning.

Bruttodräktighetsdagar används som ett mått på transportkapacitet och räknas fram som respektive fartygs bruttodräktighet multiplicerat med antalet dagar det disponerats under året.

Svenska fartygsregistret är inrättat för registrering av svenska fartyg. Registret innehåller uppgifter om svenska fartyg dvs. fartyg som till mer än hälften ägs av svenska medborgare eller svenska juridiska personer. Det är dessa fartyg som ingår i den officiella statistiken *Fartyg 2019*.

Handelsflottan består av lastfartyg (*Tankfartyg*, *Bulkfartyg*, *Torrlastfartyg*) samt passagerarfartyg (*Passagerarfärjor* och *Övriga passagerarfartyg*).

Skepp

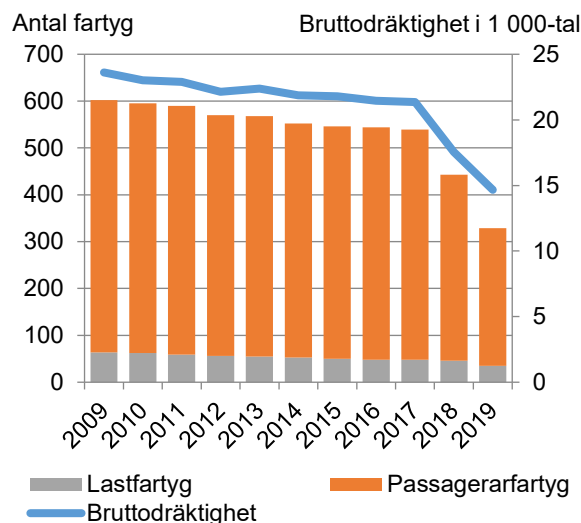
Från 1 februari 2018 är *skepp* ett fartyg som är längre än 24 meter. Om fartyget är max 24 meter långt är det en *båt*. Innan 1 februari 2018 var skepp ett fartyg som var minst 12 meter långt och 4 meter brett, annars var det en *båt*. I den här officiella statistiken om *Fartyg* är även skepp men båtar är undantagna.

Den svenskregistrerade handelsflottan

Den svenskregistrerade handelsflottan bestod år 2019 av 652 fartyg, varav 323 fartyg var över 100 brutto.

Mindre fartygen minskar

Den svenskregistrerade handelsflottan med en bruttodräktighet *lägre än 100* uppgick till 329 fartyg den 31 december 2019. Detta var en minskning med 114 fartyg jämfört med föregående år. 294 (89 procent) var passagerarfartyg och resterande 35 (11 procent) var lastfartyg. Ser vi på de tio sista åren har denna flotta av mindre fartyg minskat varje år (Figur 1). Betänk även att fartygsdefinitionen ändrades år 2018 (se informationsruta om Skepp ovan).

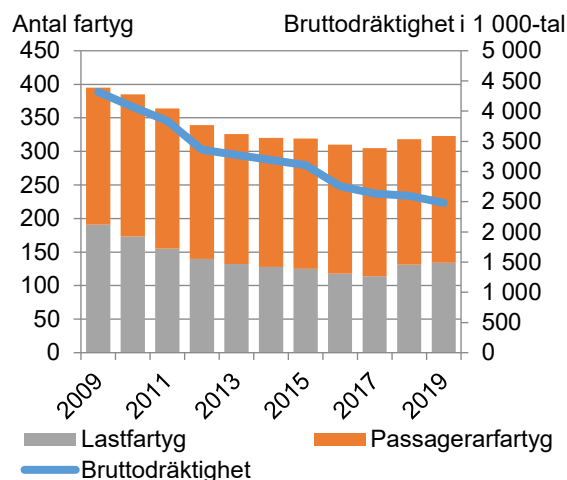

Figur 1. Antal svenskregistrerade mindre handelsfartyg och bruttodräktighet den 31 december 2009–2019. Fartyg med en bruttodräktighet under 100.

I fortsättningen av detta statistikblad kommenteras endast fartyg med en bruttodräktighet om minst 100.

Fler fartyg men stora fartyg utgick från flottan

Mätt i antal fartyg, var den svenskregistrerade handelsflottan över 100 brutto 323 fartyg den 31 december 2019. Det var en nettoökning med 5 fartyg jämfört med 2018. Antal lastfartyg uppgick till 134, en nettoökning med 4 *Tankfartyg* och en nettominskning med 1 *Torrlastfartyg*. Totala bruttodräktigheten minskade dock för lastfartygen och den minskningen stod *Torrlastfartygen* för. Passagerarfartygens nettoförändring blev +2 i antal och med liknande total bruttodräktighet som 2018. Antal passagerarfartyg uppgick 31 december 2019 till 189 fartyg (Figur 2).

Figur 2. Antal svenskregistrerade handelsfartyg den 31 december 2009–2019 samt deras samlade bruttodräktighet. Fartyg med en bruttodräktighet om minst 100.

Fler tankfartyg

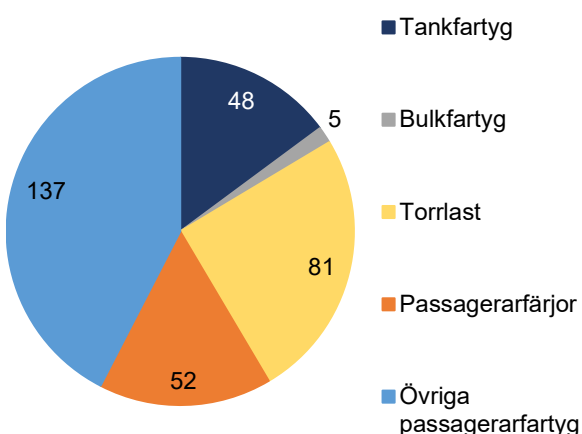
Torrlastfartygen hade en nettominusning på 1 fartyg. 5 *Torrlastfartyg* utregistrerades till utlandet medan 1 *Torrlastfartyg* köptes in begagnat, 1 köptes nytt och två *Torrlastfartyg* registrerades in. Totalt fanns det 81 *Torrlastfartyg* 31 december 2019 i den svenskregistrerade handelsflottan.

Under året tillkom det 6 *Tankfartyg*, varav fem var nybyggda i utlandet. 2 *Tankfartyg* såldes till utlandet, vilket leder till en nettoökning på +4 tankfartyg.

Bulkfartygen var samma 5 fartyg som året innan. Även *passagerarfärjorna* var desamma som 31 december 2018, 52 till antalet.

De *Övriga passagerarfartygen* fick två inregistrerade och ett nybyggt fartyg in i registret. Ett *Övrigt passagerarfartyg* avregistrerades, vilket leder till +2 fartyg i netto i den fartygstypen.

Totalt ökade den svenskregistrerade handelsflottan med 5 fartyg mellan 31 december 2018 och 31 december 2019 (Figur 3).

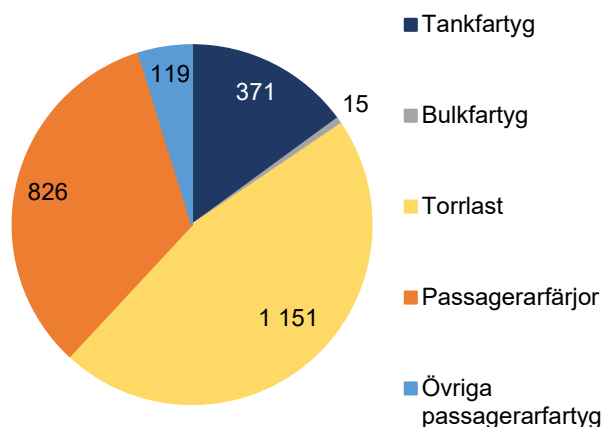
Figur 3. Antal svenskregistrerade handelsfartyg den 31 december 2019. Fartyg med en bruttodräktighet om minst 100.

Kapaciteten i handelsflottan

Flottan av svenskregistrerade handelsfartyg (med bruttodräktighet om minst 100) utgjorde 2,48 miljoner brutto den 31 december 2019, fördelat på 1,54 miljoner brutto i lastfartyg och 945 000 brutto i passagerarfartyg. Det totala bruttot minskade med 4 procent och det var enbart torrlastfartygens brutto som minskade.

Bland lastfartygen stod *Torrlastfartygen* för 1,15 miljoner brutto, vilket var en minskning med 13 procent. *Tankfartygens* totala bruttodräktighet ökade med 21 procent till 371 000 brutto. *Bulkfartygens* brutto var med sina 15 000 brutto oförändrat från föregående år.

Både *Passagerarfärjornas* och de *Övriga passagerarfartygens* brutto var i paritet med 2018, 826 000 och 119 000 respektive. (Figur 4)

Figur 4. Den svenskregistrerade handelsflottans bruttodräktighet i 1 000-tal den 31 december 2019. Fartyg med en bruttodräktighet om minst 100.

Totala dödvikten förändrades knappt från ifjol; upp 1 procent till 1,38 miljoner ton. Ökningen stod de 6 tankfartygen för.

Fortsatt äldre torrlastfartyg

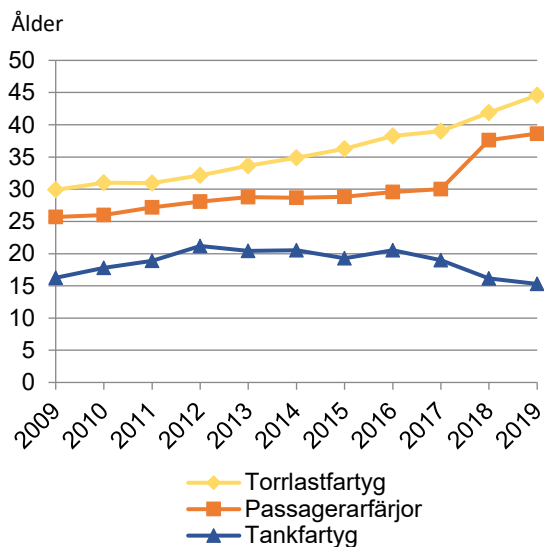
För att se hur medelåldern utvecklats över tid visar vi detta nedan för de tre största av de fem fartygstyperna i den svenskregistrerade handelsflottan.

Tankfartygens medelålder 31 december 2019 var 15 år, en minskning med 1 år jämfört med året innan. Detta beror bland annat på fem nyinköpta fartyg år 2019.

Passagerarfärjornas medelålder ökade varje år mellan 2009 och 2013. Mellan 2013 och 2015 var medelåldern oförändrad, 29 år och har därefter ökat årligen med ett stort hopp uppåt i medelålder 2018. Vid utgången av 2019 var medelåldern 39 år, ett år äldre än medelåldern 31 december 2018. Det stora hoppet 2018 har till stor del att göra med att ändringar av fartygstypen *Övriga passagerarfartyg* till *Passagerarfartyg* har skett för flertalet fartyg. De ändringarna kom in i databasen under 2020 men ska även gälla för 2018 och 2019 års flottor.

Torrlastfartygens medelålder har ökat varje år sedan 2009. År 2019 var *Torrlastfartygens* medelålder 45 år, mot 42 år under 2017.

Medelåldern i den svenskregistrerade handelsflottan var 44 år, en ökning med knappt ett år jämfört med året innan (Figur 5).

Figur 5. Medelåldern på svenskregistrerade fartyg, den 31 december 2009–2019. Fartyg med en bruttodräktighet om minst 100.

Knapp ökning av antal anställda

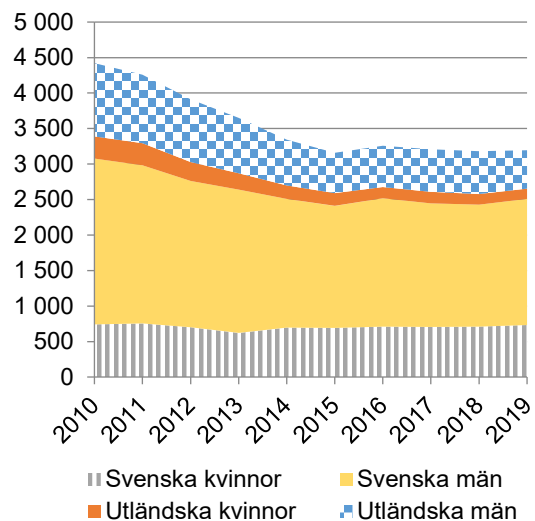
Antal anställda i den svenskregistrerade handelsflottan ökade knappt (0,5 procent), från 3 179 till 3 194 anställda per dag.

Genomsnittligt anställda per dag var i fallande ordning: Övrig ekonomipersonal (1 423), däckspersonal (606), maskinbefäl (277), styrmän (267), maskinpersonal (252), befälhavare (195), ekonomiföreståndare (173).

Andel kvinnor i personalen var motsvarande som 2018, 27 procent. Högst andel kvinnlig personal hade övrig ekonomipersonal (48 %), lägst andel hade befälhavare (2 %). Högst procentuell ökning av andel kvinnlig personal hade styrmän, från 7 till 9 procent.

Andel utländska medborgare i personalen minskade från 24 till 21 procent. Högst andel hade ekonomiföreståndare (32 %), lägst andel hade befälhavare (2 %). Övriga yrkeskategorier låg mellan 19 och 27 procent.

Både svenska kvinnor och män ökade i personalen medan både utländska kvinnor och män minskade till antal (Figur 6).

Figur 6. Genomsnittligt antal ombordanställda per dag. Åren 2010–2019. Fartyg med en bruttodräktighet om minst 100.

Användningen

Med användning eller transportkapacitet, avses hur många dagar respektive fartyg disponeras under ett år. Den kapacitet som fartyg i svensk regi disponerar är antingen i form av svenskregistrerade fartyg eller fartyg inhyrda från utlandet. Under 2019 var 83 procent (+1 % från 2018) av användningen inhyrd från utlandet, mätt i bruttodräktighetsdagar.

Totala användningen av handelsfartyg i svensk regi ökade (+4 %) till 5 798 miljoner bruttodräktighetsdagar. Den del som avser användningen av svenskregistrerade fartyg minskade något (-1 %), från 979 till 969 miljoner bruttodräktighetsdagar. Användningen av inhyrda utländska fartyg ökade från 4 766 till 4 876 miljoner bruttodräktighetsdagar.

Världshandelsflottan

Världshandelsflottan ökade med 2,7 % i total bruttodräktighet mellan 31 december 2018 och 31 december 2019, till 1 340 miljoner brutto, fördelat på 66 682 fartyg. Det kan jämföras med den svenskregistrerade flottan om 2,48 miljoner brutto (0,2 % av världshandelsflottan), fördelat på 323 fartyg (0,5 % av världshandelsflottan).

Mer information

Du hittar tabellerna med den officiella statistiken, tidigare års tabeller och beskrivande rapporter samt kvalitetsdeklaration för statistiken här, www.trafa.se/sjofart/fartyg.

Kontakt:

Björn Tano, 010-414 42 24, e-post: bjorn.tano@trafa.se

Henrik Petterson, 010-414 42 18, e-post: henrik.petterson@trafa.se